

Міністерство освіти і науки України
Департамент освіти і науки Черкаської облдержадміністрації
Черкаське відділення МАН
Світова література

9 клас

I рівень

Виконайте тестові завдання (за кожне завдання – 2 бали)

I завдання (2 бали)

1. Творчість Гофмана започаткувала в німецькій романтичній літературі:
  - а) фольклорно-романтичну течію;
  - б) гротескно-фантастичну течію;
  - в) історичну течію.
2. Національною або «шляхетською» епопеєю називають твір Міцкевича:
  - а) «Пан Тадеуш»;
  - б) «Конрад Валленрод»;
  - в) «Дзяди».
3. У збірці «Книга пісень» Гейне наслідує стиль:
  - а) німецької народнопісенної творчості;
  - б) античних письменників;
  - в) поетів епохи Відродження.
4. Універсальність висновків, символічність сюжету, насиченість моральним або філософським змістом, алегоричність притаманні жанру:
  - а) роману;
  - б) повісті;
  - в) притчі;
  - г) новелі.

II завдання (2 бали)

1. Термін «реалізм» у літературі виник:
  - а) раніше, ніж власне літературне явище;
  - б) водночас із тенденціями в мистецтві;
  - в) після його утвердження в архітектурі й живопису;
  - г) пізніше, ніж власне літературне явище.
2. Укажіть провідну рису поетики бароко:
  - а) контрастність;
  - б) іронічність;
  - в) дидактичність;
  - г) простота;
  - д) фантастичність
3. Представникам якого літературного напрямку адресовано пораду: *«Сюжет високий ви обрали чи жартливий – уму коритися повинні завжди співи, бо римі з розумом не слід ворогувати. Вона – невільниця і мусить послух мати»?*
  - а) реалізму;
  - б) бароко;
  - в) класицизму;
  - г) романтизму;
  - д) символізму.

4. Хто з героїв п'єси «Міщанин-шляхтич» відповідає мольєрівському ідеалу чесності й благородства?

- а) Клеонт;
- б) Ков'ель;
- в) Журден;
- г) Дорант;
- д) Дорімена

III завдання

1. У п'єсі «Міщанин-шляхтич» Мольєр заради інтриги використав сюжетний прийом:

- а) переплутаних листів;
- б) розіграшу;
- в) дуелі;
- г) потаємних дверей;
- д) отримання несподваної спадщини.

2. Слова давньогрецького вченого Арістотеля: *«Трагедія має відбуватися протягом одного обігу сонця і лише трохи вийти за його межі»* у класицизмі втілено в правилі:

- а) суворій пропорційності частин твору;
- б) схематизму літературних образів;
- в) простоти викладу матеріалу;
- г) чіткої ієрархії жанрів;
- д) трьох єдностей.

3. Герой якого твору виголошує фразу, що стала крилатою: *«Теорія завжди, мій друже, сіра, а древо життя – золоте»*?

- а) «Фауст»;
- б) «Божественна комедія»;
- в) «Гамлет»;
- г) «Дон Кіхот»;
- д) «Життя – це сон»

4) Жанри філософської повісті та народної драми виникли в добу:

- а) Античності.
- б) Середньовіччя.
- в) Просвітництва.
- г) Відродження.
- д) Бароко.

IV завдання

1. Хто з письменників-романтиків так зіронізував щодо ідей Просвітництва:

«Ми розпочнемо освіту, себто... вирубаємо навколишні ліси, зробимо річку судноплавною, розведемо картоплю, направимо школи, понасаджуємо тополі та акації, молодь навчимо співати на два голоси вранішніх та вечірніх пісень... й накажемо прищепити вісню»?

- а) Дж. Байрон;
- б) Г. Гейне;
- в) Е. Т. А. Гофман;

- г) А. Міцкевич;
- д) М. Лермонтов;

2 До якого жанру належить твір А. Міцкевича:

«Вітрила зірвано, ревіння, шум завії, тривожні голоси і помп зловісний рик, із рук матросових останок линви зник, згасає сонця диск – і гаснуть з ним надії. В тріумфі бурянім, серед шумливих стін, що вгору зносяться в безумній круговерті, ступив на корабель жорстокий геній смерті, як воїн, що іде на приступ між руїн. Півмертві там лежать, той руки он ламає, а той товаришам прощання посилає, той ревно молиться, щоб гибелі втекти. Один лиш із гурта – самотній чужаниця – гадає щастя той у світі міг найти. Хто друзів має ще, хто може ще молиться?»

- а) балади;
- б) оди;
- в) рубаї;
- г) газелі;
- д) сонета.

3. Характерна риса романтизму, втілена у вірші Г. Гейне «Не знаю, що стало зо мною», – це наявність:

- а) мотиву романтичного бунту;
- б) мотиву самотності;
- в) фольклорного персонажу;
- г) «байронічного героя»;
- д) традиційного мотиву подорожі.

4. Твору «Простак» Вольтер дав підзаголовок:

- а) фантастична повість;
- б) любовна повість;
- в) правдива повість.

II рівень (кожне питання - 4 бали).

5. Класицизм як художній напрям у літературі XVII ст. Філософське та естетичне підґрунтя класицизму.

6. Образ Фауста («Фауст» Й.-В. Гете) як втілення динамізму нової європейської цивілізації. Пошуки сенсу буття і призначення людини у творі.

7. За уривком літературного твору складіть його «літературний паспорт».

О небо,

Добре, що мене свободи

Позбавляєш! Бо гігантом

Підійнявся б я супроти

Тебе, щоб розбить на сонці

З кристалю шибки блискучі,

На камінних брилах звівши

Гори з яшми аж за тучі.

- 1. Назва. 2. Автор. 3. Рік написання 4. Підзаголовок (якщо є) 5. Посвята (якщо є) 6. Епіграф (якщо є) 7. Літературний напрям 8. Літературний рід 9. Жанр. 10. Композиція. 11. Сюжет. 12. Образи. 13. Основні зображувально-виражальні засоби.

III рівень (кожне питання – 5 балів)

8. Проаналізуйте вірш за планом

- 1. Жанр

2. Провідний мотив
3. Інші мотиви
4. Зображувально-виражальні засоби
5. Система віршування
6. Стопи (для силабо-тонічної системи)
7. Розмір
8. Римований чи неримований
9. Характер римування (для римованого)
10. Рима (для римованого)
11. Строфічний чи не строфічний
12. Вид строфи

А.Міцкевич. Бахчисарай

*Великі та німі Гіреїв двір і сад!
По ганках, що мели покірних баш тюрбани,
Через потуги трон і любощів дивани
Літає сарана, повзе холодний гад.*

*Повився темний плющ і дикий виноград
По вікнах, по стіні подобою альтани.
Руїна — пише тут на мурах гість незнаний,
Як Валтасарові, на віковичний згад.*

*А в залі ще стоїть окраса мармурова:
Гарему то фонтан. Сльоза його перлова
Спадає по сльозі і промовля щомить:*

*«О де ви, де тепер, любов, можуть й славо,
Що мали у віках сіяти величаво?
Ганьба! Немає вас, а джерело дзвенить».*

13 Напишіть твір-роздум на тему «“Принцип Добра завжди перемагає, незважаючи на щонайневдячніші обставини і тяжкі перепони”» (на матеріалі вивчених творів).

Світова література 10 клас

I рівень (кожне завдання – 2 бали)

I завдання (2 бали)

1. Ф. Достоевський називав свій художній метод:

- а) хаотичним реалізмом;
- б) фантастичним реалізмом;
- в) песимістичним реалізмом;
- г) символічним реалізмом.

2. Світоглядно-філософським підґрунтям творчості В. Вітмена є:

- а) «філософія життя»;
- б) індивідуалізм;
- в) трансценденталізм;
- г) інтуїтивізм

3. Створення «пейзажів душі» характерне для поезії:

- а) П. Верлена;
- б) Гійома Аполлінера;
- в) А. Рембо;
- г) Р.М. Рільке;

4. Посередником між Богом і людьми Р.М. Рільке вважав:

- а) культуру;
- б) музику;
- в) річ;
- г) океан.

II завдання (2 бали)

1. Головним предметом дослідження в художньому світі Л. Толстого є:

- а) стосунки в любовному трикутнику;
- б) діалектика душі героїв;
- в) кохання як вияв свободи людини;
- г) історичні події

2. Детальні переліки предметів, явищ, подій, емоцій, наявні в поезіях В. Вітмена, дістали назву:

- а) «канони»;
- б) «списки» ;
- в) «каталоги» ;
- г) «реєстри».

3. За жанром твір Л. Толстого «Анна Кареніна» визначають як

- а) соціально-психологічний роман;
- б) побутово-психологічний роман;
- в) соціально-квазіісторичний роман;
- г) філософсько-історичний роман.

4. «Шоківі стикування» на рівні словосполучення, речення, ситуації створював:

- а) О. Блок;
- б) А. Рембо;
- в) П. Верлен;
- г) Ш. Бодлер.

III завдання (2 бали)

1. Уперше термін «декаданс» у другій половині XIX ст. використав:
  - а) Ш. Бодлер;
  - б) Ж. Мореас;
  - в) А. Рембо;
  - г) Т. Готьє.
2. У поезії французьких символістів кінця XIX ст. слово є натяком, а художній образ:
  - а) красою;
  - б) загадкою;
  - в) творчістю;
  - г) вічністю.
3. Герой романів Ф. Достоєвського зазвичай є:
  - а) носієм певної філософської «теорії»;
  - б) самозакоханою людиною;
  - в) сильною особистістю;
  - г) «природною» людиною.
4. Однією з основних особливостей художнього світу В. Вітмена є:
  - а) космоїзм, філософічність сприйняття;
  - б) переконаність в обмеженості фізичних і духовних можливостей людини;
  - в) настрої занепадництва й зневіри;
  - г) поетизація сільського життя.

IV завдання (2 бали)

- 1 Прочитайте уривок і визначте, з якого він твору:
*Отож мовчу собі, сповільнюю ходу.
В душі безмежної любові лиш припливи;
Все далі й далі, мов бродяга той, піду,
З Природою, немов із жінкою, щасливий.*
  - а) «Відповідності» Ш. Бодлера;
  - б) «Відчуття» А. Рембо;
  - в) «Скіфи» О. Блока;
  - г) «Забуті арієти» П. Верлена.
2. Головного героя твору О. де Бальзака «Гобсек» можна назвати:
  - а) філософом-стоїком;
  - б) філософом-епікурейцем;
  - в) філософом-циніком;
  - г) філософом-аскетом.
3. Однією з провідних ознак творчої манери Ч. Діккенса є:
  - а) поглиблений психологізм;
  - б) дослідження причин і умов формування характерів героїв;
  - в) навмисне ускладнення характерів позитивних персонажів;

- г) відсутність чітко вираженої моральної позиції автора.
4. Щоденник Ш. Бодлера має назву:
- а) «Мій неспокійний розум»;
  - б) «Мое оголене серце»;
  - в) «Моя втаємничена муза»;
  - г) «Моя хвороблива уява».

II рівень (кожне завдання – 4 бали)

5. За уривком літературного твору складіть його «літературний паспорт».
- Давати прибуток - ось що керує всім у цьому містечку, яке видалося вам таким гарним. Чужинцеві, що натрапляв сюди, зачарованому красою їх свіжостю навколишніх долин, спершу здається, що жителі його чутливі до краси; адже вони так часто говорять про красу свого краю: не можна заперечити, вони ним дорожать, але тільки тому, що він приваблює чужинців, чії гроші збагачують власників готелів, а це, через міські податки, дав прибуток місту.*
1. Назва. 2. Автор. 3. Рік написання 4. Підзаголовок (якщо є) 5. Посвята (якщо є) 6. Епіграф (якщо є) 7.. Літературний напрям 8. Літературний рід 9. Жанр. 10. Композиція. 11. Сюжет. 12. Образи. 13. Основні зображувально-виражальні засоби.
6. Протиставлення дійсності й ідеалу як семантико-образна вісь збірки Бодлера «Квіти зла» Ш. Бодлера.
7. Паралелізм у композиції роману «Анна Кареніна» Л. Толстого.

III рівень (за кожне завдання – 5 балів)

8. Проаналізуйте вірш за планом
- 1. Жанр
  - 2. Провідний мотив
  - 3. Інші мотиви
  - 4. Зображувально-виражальні засоби
  - 5. Система віршування
  - 6. Стопи (для силабо-тонічної системи)
  - 7. Розмір
  - 8. Римований чи неримований
  - 9. Характер римування (для римованого)
  - 10. Рима (для римованого)
  - 11. Строфічний чи не строфічний
  - 12. Вид строфи

Ш. Бодлер. Альбатрос

*Щоб їм розважитись, веселий гурт матросів
Серед нестримних вод розбурханих морів
Безпечно ловить птиць, величних альбатросів,
Що люблять пролітати слідами кораблів.*

На палубу несуть ясних висот владику.

*І сумно тягне він приборкане крило,
Що втратило свою колишню міць велику,
Мов серед буйних вод поламане весло.*

*Мандрівник зборканий знесилено ступає!
Плавець повітряний незграбний і смішний!
Той тютюновий дим у дзьоб йому пускає,
А цей, дратуючи, кульгає, мов кривий.*

*Поет подібний теж до владаря блакиті,
Що серед хмар летить, мов блискавка в імлі.
Але, мов у тюрмі, в юрбі несамовитій
Він крила велетня волочить по землі.*

9. Напишіть твір-роздум на тему «“В поезії завжди має бути загадка, і єдина мета літератури... натякнути на предмети” (С. Малларме)» (на матеріалі вивчених творів).

Світова література

11 клас

I рівень (кожне завдання – 2 бали)

I завдання (2 бали)

1. Теорію трьохсвіття, втілену в романі «Майстер і Маргарита», М. Булгаков запозичив у філософа:

- а) І. Канта;
- б) А. Шопенгауера;
- в) Г. Сковороди;
- г) Арістотеля;

2. Поетична збірка «Бестіарій» належить перу:

- а) О. Блока;
- б) Р. М. Рільке;
- в) Гійома Аполлінера;
- г) А. Рембо.

3) Зухвалі експерименти з формою, естетична агресія та епатаж, утвердження культу сили й прагнення відтворити свідомість «людини натовпу» притаманні поезії:

- а) акмеїстів;
- б) сюрреалістів;
- в) футуристів;
- г) символістів.

4. Спільною ознакою «епічного театру» Б. Брехта й концепції театру К. Станіславського є:

- а) вірність традиціям класичної драматургії;
- б) зображення дійсності в усій її суперечливості;
- в) бажання емоційно вразити глядача;
- г) беззастережне відтворення актором задуму драматурга.

II завдання (2 бали)

1. Термін «потік свідомості» належить

- а) М. Прусту;
- б) В. Джемсу;
- в) Дж. Джойсу;
- г) Ф. Кафці.

2. Етапи творчості А. Камю умовно називають:

- а) бунт, відсторонення, повернення;
- б) абсурд, бунт, вигнання;
- в) абсурд, примирення, розчарування;
- г) вигнання, відсторонення, бунт.

3. Новим поняттям щодо релігійно-філософського уявлення про світ і долю людини в романі «Майстер і Маргарита» М. Булгакова є:

- а) світло;
- б) розплата;
- в) спокій;
- г) відчуження.

4. « У мене немає зацікавленості літературою, література – це я сам, це моє тіло і кров, і бути іншим я не можу», – писав про свою творчість:

- а) Ф. Достоевський;
- б) Ф. Кафка;
- в) Б. Брехт;
- г) Л. Толстой.

III завдання (2 бала)

1. Неоромантичний герой – це:

- а) слабка людина, яка підкорюється суспільству, уникає ризику й складних обставин;
- б) героїчна людина, яка не потребує визнання своєї сили й унікальності суспільством, сама для себе створює неповторний світ;
- в) мужня людина, яка протистоїть суспільству, йде на ризик, потрапляє в незвичайні обставини;
- г) неоднозначна людина, яка намагається зрозуміти різницю між ідеалом і дійсністю й обирає для себе існування в одному із цих вимірів.

2. Однією з найвизначніших течій російської літератури «срібної доби» є?

- а) унанімізм;
- б) акмеїзм;
- в) неоромантизм;
- г) імпресіонізм.

3. Творчість Ф. Кафки, як «співця зла», порівнювали з творчістю:

- а) О. Уайльда;
- б) Ш. Бодлера;
- в) Гійома Аполлінера;
- г) А. Рембо.

4. Експресіонізм – це:

- а) загальна назва сукупності різнорідних художніх напрямів і шкіл;
- б) авангардистський напрям у мистецтві й літературі, для якого характерне загострене суб'єктивне світобачення;
- в) течія модернізму, для якої характерне витончене відтворення особистісних вражень;
- г) модерністська течія, для якої характерне культивування «звільненого образу»

IV завдання (2 бали)

1. За твір «Легенда про мертвого солдата» Б. Брехта було:

- а) нагороджено державною премією;
- б) позбавлено німецького громадянства;
- в) удостоєно літературної премії;
- г) премійовано грошовою винагородою

2. «Нульовим градусом письма» у ХХ ст. називали стиль;

- а) Б. Брехта;
- б) Ф. Кафки;
- в) Е.М. Хемінгуей;
- г) А. Камю.

3. Попередніми, робочими, назвами роману М. Булгакова «Майстер і Маргарита» були:

- а) «Лабіринт», «Гра в Бога»;

- б) «Ось і він», «Чорний маг»;
- в) «Фантастичний роман», «Він з'явився»;
- г) «Доктор Фауст», «Сатана»

4. Прочитайте уривок із твору й визначте його автора:

*Йому здавалось іноді, що він
вчуває кроки кожного з двох інших,
які за ним узвозом вгору йшли.
Проте це тільки крок його лунав,
і вітер ззаду торгав за кирею.
Так він собі казав: «Вони ідуть», –
казав це гучно й до луни вслухався.*

- а) Гійом Аполлінер;
- б) Р.М. Рільке;
- в) О. Блок;
- г) А. Ахматова.

II рівень (кожне завдання – 4 бали)

5. За уривком літературного твору складіть його «літературний паспорт».

*Хворіти завжди неприємно, але є міста й краї, які підтримують нас у хворобі і де можна
якось дозволити собі розкіш послабувати. Хворому потрібна ласка, йому хочеться мати
якусь підтримку, і це річ цілком природна.*

- 1. Назва. 2. Автор. 3. Рік написання 4. Підзаголовок (якщо є) 5. Посвята (якщо є) 6.
Епіграф (якщо є) 7. Літературний напрям 8. Літературний рід 9. Жанр. 10.
Композиція. 11. Сюжет. 12. Образи. 13. Основні зображувально-виражальні засоби.

6. Трагічні долі митців «срібної доби».

7. Еволюція французького поета Гійома Аполлінера від неоромантизму до кубофутуризму.

III рівень (кожне завдання – 5 балів)

8. Проаналізуйте вірш за планом

- 1. Жанр
- 2. Провідний мотив
- 3. Інші мотиви
- 4. Зображувально-виражальні засоби
- 5. Система віршування
- 6. Стопи (для силабо-тонічної системи)
- 7. Розмір
- 8. Римований чи неримований
- 9. Характер римування (для римованого)
- 10. Рима (для римованого)
- 11. Строфічний чи не строфічний
- 12. Вид строфи

Борис Пастернак

Гамлет

*Гул затих. Я вышел на подмости.
Прислонясь к дверному косяку,
Я ловлю в далеком отголоске,
Что случится на моем веку.*

*На меня наставлен сумрак ночи
Тысячью биноклей на оси.
Если только можно, Авва Отче,
Чашу эту мимо пронеси.*

*Я люблю Твой замысел упрямый
И играть согласен эту роль.
Но сейчас идет другая драма,
И на этот раз меня уволь.*

*Но продуман распорядок действий,
И неотвратим конец пути.
Я один, все тонет в фарисействе.
Жизнь прожить — не поле перейти.*

9. Напишіть твір-роздум на тему: «“Перо генія мудріше самого генія та вабить його ще далі меж, що ставить він сам своїй думці” » (на матеріалі вивчених творів).